

สรุปรายงาน เรื่อง
มุมมองเศรษฐกิจสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน และอินเดียประจำปี 2567:
การพัฒนาท่ามกลางความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2024:
Developing amid Disaster Risks

เนื้อหาทั่วไป

เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2567 OECD เผยแพร่รายงาน มุมมองเศรษฐกิจสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน และอินเดียประจำปี 2567: การพัฒนาท่ามกลางความเสี่ยงจากภัยพิบัติ [Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2024: Developing amid Disaster Risks] ซึ่งพบว่า เศรษฐกิจในภูมิภาคมีการฟื้นตัว โดยคาดการณ์ว่าในปีจะมีปัจจัยสนับสนุนจากอุปสงค์ภายในประเทศและภูมิภาค การเพิ่มขึ้นของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการเติบโตของภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจในภูมิภาคเผชิญความเสี่ยงจากภาวะหนี้สินภาคเอกชน และการคุกคามจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งมีความถี่และความรุนแรงเพิ่มขึ้นเกินกว่าความสามารถในการตอบสนองของประเทศในภูมิภาค โดย OECD ได้เสนอแนวทางการจัดการภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการภัยพิบัติผ่านการพัฒนาศักยภาพเชิงสถาบัน และการทบทวนปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ การจัดสรรงบประมาณภาครัฐที่เพียงพอ การพัฒนากลไกการเงินเพื่อรองรับภัยพิบัติ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถฟื้นตัวได้ การปรับปรุงนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน การประยุกต์เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ การให้การศึกษาเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข และการร่วมมือกับภาคเอกชน

ประเทศจีน

รายงานพบว่าเศรษฐกิจของจีนมีการฟื้นตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีแรงผลักดันจากการเพิ่มขึ้นของการเติบโตในภาคการผลิตและการลงทุนในภาคโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการเพิ่มขึ้นของการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งสามารถชดเชยการถดถอยของการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ได้ การบริโภคภาคครัวเรือนอยู่ในระดับคงที่เนื่องจากความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ยังอยู่ในระดับต่ำ และการออมเงินฉุกเฉินในระดับสูง นอกจากนี้ รายงานยังคาดการณ์ว่าอัตราเงินเฟ้อจะคงที่อยู่ในระดับต่ำเนื่องจากแรงกดดันจากราคาสินค้าผู้บริโภคที่ไม่เพิ่มสูงขึ้น และเนื่องจากประเทศจีนมีขนาดใหญ่ จึงเป็นประเทศที่มีจำนวนการเกิดภัยพิบัติมากที่สุดในโลก โดยเฉพาะอุทกภัย และภัยแล้ง โดยประเทศจีนต้องเผชิญกับภัยพิบัติที่มีความถี่และความรุนแรงสูงขึ้นเนื่องจากภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับทุกประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศจีนได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติลดลง เนื่องจากการปรับมาตรฐานการครองชีพและการพัฒนาความสามารถในการจัดการภัยพิบัติให้เป็นการดำเนินงานเชิงรุกยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศจีนยังประสบปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณ การมีการเก็บ ประมวล และใช้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ การขาดความเอกภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ

ประเทศอินเดีย

เศรษฐกิจของอินเดียมีการเติบโตบนพื้นฐานปัจจัยเศรษฐกิจเชิงมหภาคที่เข้มแข็งและเสถียรภาพทางการเงิน อันจะเห็นได้จากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากการเปลี่ยนผ่านเชิงดิจิทัล รวมถึงยังมีการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ที่สูงขึ้นเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรใน

เขตเมือง ในขณะเดียวกัน ภาคการส่งออกเริ่มเกิดการฟื้นฟู แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำ เช่นเดียวกับการลงทุนภาครัฐ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการเก็บภาษีและระดมทรัพยากรที่ยังต้องมีการปฏิรูปให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ ประเทศอินเดียยังต้องเผชิญปัญหาภัยพิบัติจำนวนมาก จัดเป็น ประเทศที่มีอัตราเสี่ยงของภัยพิบัติ เป็นลำดับที่ 3 ของโลกในรายงาน WorldRiskIndex 2023 โดยเฉพาะในด้านอุทกภัย ภัยแล้ง คลื่น ความร้อน และภัยอื่น ๆ ซึ่งต่างก็มีความรุนแรงและผลกระทบสูงขึ้นเนื่องจากภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ รวมไปถึงการเพิ่มความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่เสี่ยง ทั้งนี้ ความสามารถในการจัดการภัย พิบัติของอินเดียยังเป็นการดำเนินงานในด้านการตอบสนองเป็นส่วนมาก ขาดการดำเนินงานเชิงรุก มีการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานไม่เพียงพอทั้งในระดับเดียวกันเองและต่างระดับ รวมถึงยังขาดความสามารถใน การบังคับใช้มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทย

รายงานยังได้กล่าวถึงประเทศไทยว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยมีปัจจัยหลักจากการเพิ่มขึ้นของ การบริโภคภาคเอกชนและการเติบโตของภาคบริการเป็นหลัก อันเกิดจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวเข้าสู่สภาพก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไรก็ตาม ไทยยังประสบปัญหาการถดถอยของการเติบโตในส่วน ของการลงทุน การส่งออก และภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติหลาย รูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัย รวมทั้งยังมีความเปราะบางทั้งในพื้นที่ความหนาแน่นสูงริมชายฝั่งทะเล ซึ่ง ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล และในพื้นที่ชนบทซึ่งประสบปัญหาความยากจนและการ ขาดทรัพยากร รายงานดังกล่าวยังพบว่าการจัดการภัยพิบัติของไทยเป็นการดำเนินงานเชิงรับเป็นส่วนมาก มี การประสานงานและการวางแผนระยะยาวที่ไม่เพียงพอ ควรจะมีการพัฒนาเชิงโครงสร้างเพื่อให้เกิดการ ดำเนินงานเป็นระบบ เช่น ส่งเสริมบทบาทของรัฐบาลท้องถิ่น เสริมสร้างการประสานงานของหน่วยงานใน ระดับต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงรุก ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานทางอ้อม เช่น การ จัดความยากจน การปรับปรุงกฎระเบียบ การเปลี่ยนนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือ การปกป้องผืนป่า รวมถึงมีการใช้กลไกทางการเงินเพื่อกระจายความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

อินโดนีเซีย

ในการนี้ รายงานยังกล่าวถึงอินโดนีเซียที่มีการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจเนื่องด้วยแรงผลักดันจาก การบริโภคภาคเอกชนซึ่งยังมีการเติบโตอย่างคงที่และอัตราเงินเฟ้อที่ลดลง ในขณะที่การลงทุนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และการบริโภคภาคสาธารณะถดถอยลง โดยในภาคการส่งออก พบว่ามีการขยายตัวในด้านการส่งออกการ บริการ ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากจนสามารถทดแทนการส่งออกสินค้าที่น้อยลงได้ OECD คาดการณ์ว่าใน ระยะสั้น การขยายตัวของเศรษฐกิจจะยังเข้มแข็งเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการบริโภคภาคครัวเรือนอันเกิดจาก การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ การเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ การอุดหนุนราคาอาหาร นอกจากนี้ ยังคาดการณ์ว่าการลงทุนจากต่างประเทศจะมีการขยายตัวเช่นกัน เนื่องด้วยปัจจัยสนับสนุน เช่น นโยบาย ภาครัฐ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเปิดเสรีการลงทุน โดยมีภาครัฐธุรกิจที่คาดว่าจะมีการลงทุนจาก ต่างชาติในธุรกิจการแปรรูปนิกเกิลและแร่ธาตุสำคัญอื่นในการผลิตแบตเตอรี่ไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียต้องเผชิญกับปัญหาภัยพิบัติอย่างรุนแรง โดยรายงาน WorldRiskIndex 2023 ได้จัดอันดับให้ อินโดนีเซียมีอัตราเสี่ยงของภัยพิบัติเป็นลำดับที่ 2 ของโลก เนื่องจากเป็นประเทศเกาะที่ตั้งอยู่บนวงแหวน แห่งไฟ จึงต้องเผชิญทั้งวาตภัย อุทกภัย และธรณีพิบัติภัย รวมถึงยังมีปัญหาด้านความยากจน โครงสร้าง พื้นฐานที่ไม่ได้มีการรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่เสี่ยงเป็นปัญหาที่

เพิ่มความแปรปรวนของประชากรอีกด้วย อินโดนีเซียมีการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการภัยพิบัติและเพิ่มการดำเนินการเชิงรุกมากขึ้นภายหลังจากเหตุการณ์สึนามิในปี 2004 อย่างไรก็ตาม OECD เห็นว่ายังคงมีความจำเป็นต้องเพิ่มการประสานงานระหว่างกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพิ่มความสามารถขององค์กรท้องถิ่นในการจัดการความเสี่ยง ขยายการใช้เทคโนโลยีและระบบข้อมูล พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณะ พัฒนามาตรฐานความปลอดภัย สนับสนุนการสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ออกแบบนโยบาย รวมถึงใช้กลไกทางการเงินเพื่อกระจายความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

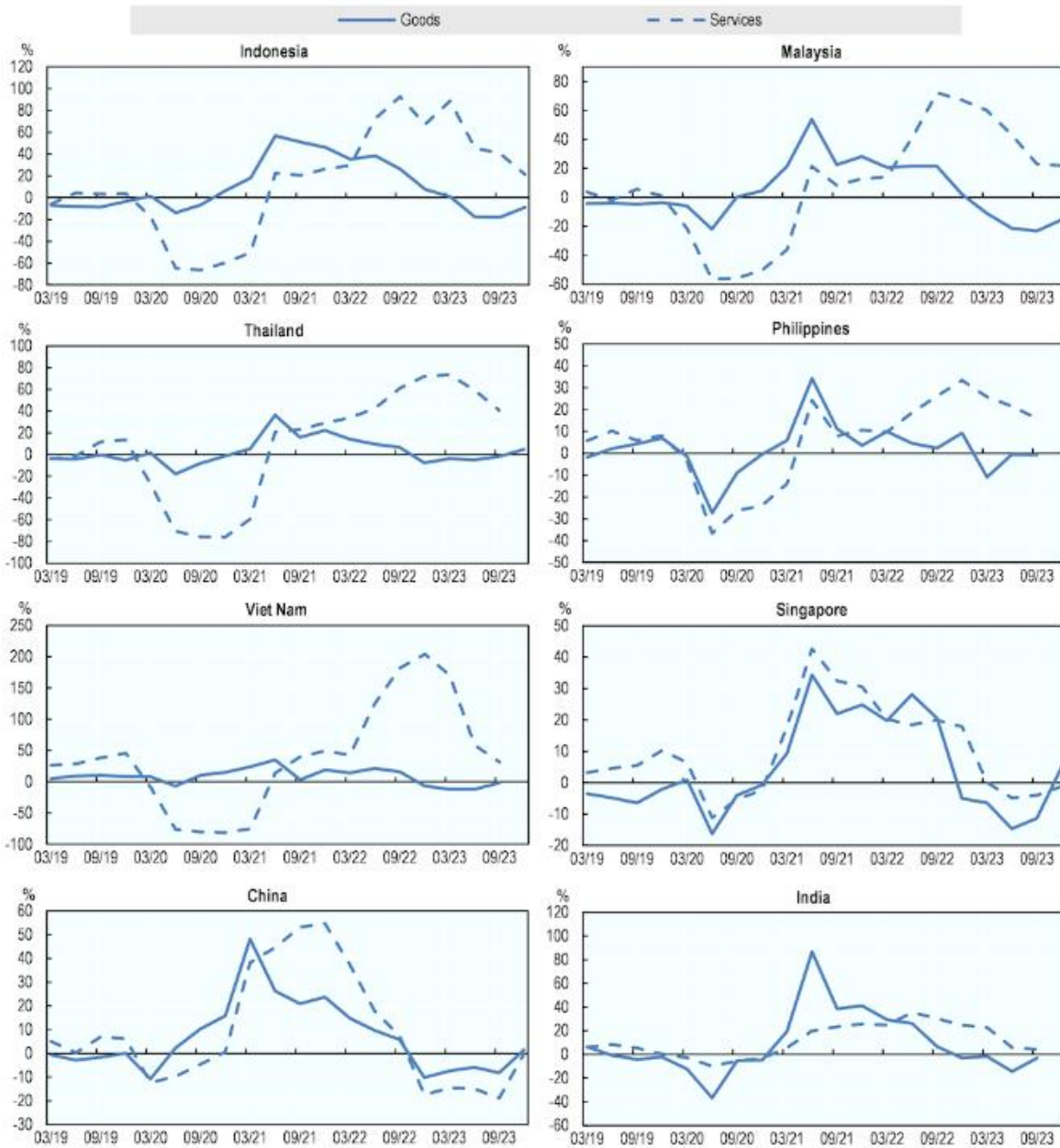
ทั้งนี้ สามารถเข้าถึงรายงานฉบับสมบูรณ์ที่ https://www.oecd-ilibrary.org/development/economic-outlook-for-southeast-asia-china-and-india-2024_1bc4e5fc-en

กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตัวอย่าง รูปที่ 1.3 จากรายงาน แสดงถึงการเติบโตของการส่งออกสินค้า (เส้นทึบ) และบริการ (เส้นประ) ของประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2019 ถึงไตรมาส 4 ปี 2024

Figure 1.3. **Export growth in goods vs. services in selected Emerging Asian countries**
Q1 2019 to Q4 2023 (year-on-year percentage change)

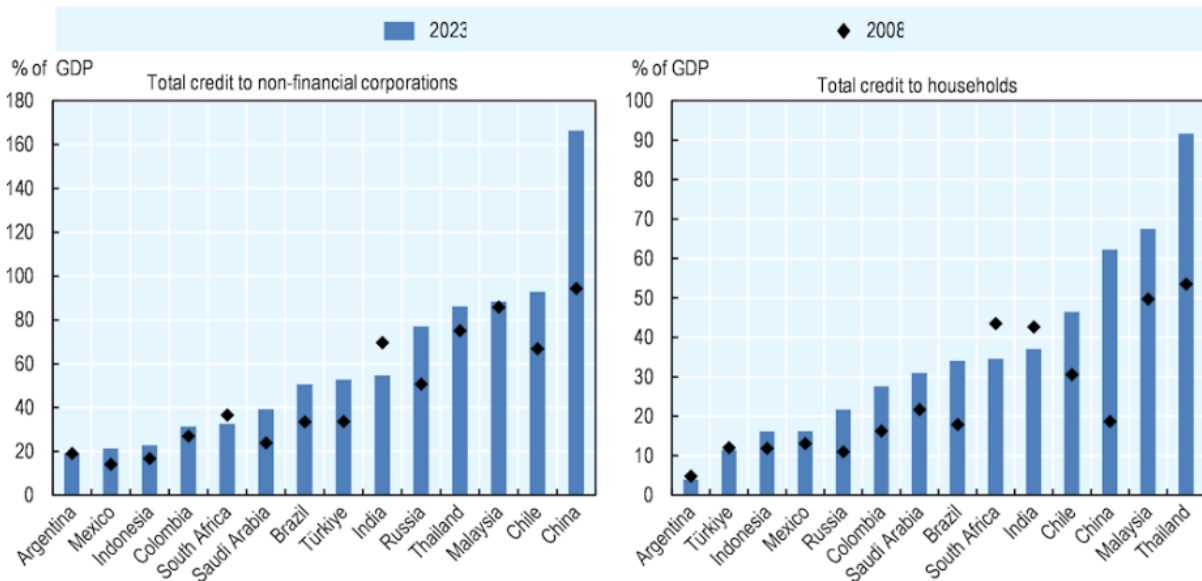

Note: Data as of 22 April 2024.

Source: CEIC.

รูปที่ 1.12 แสดงอัตราส่วนต่อ GDP ของหนี้สินทั้งหมดของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทการเงิน (ซ้าย) และของภาคครัวเรือน (ขวา) ของแต่ละเศรษฐกิจเกิดใหม่ในเอเชียโดยเทียบระหว่างปี 2008 (จุด) และปี 2023 (แท่งตาราง)

Figure 1.12. Private debt in selected emerging market economies

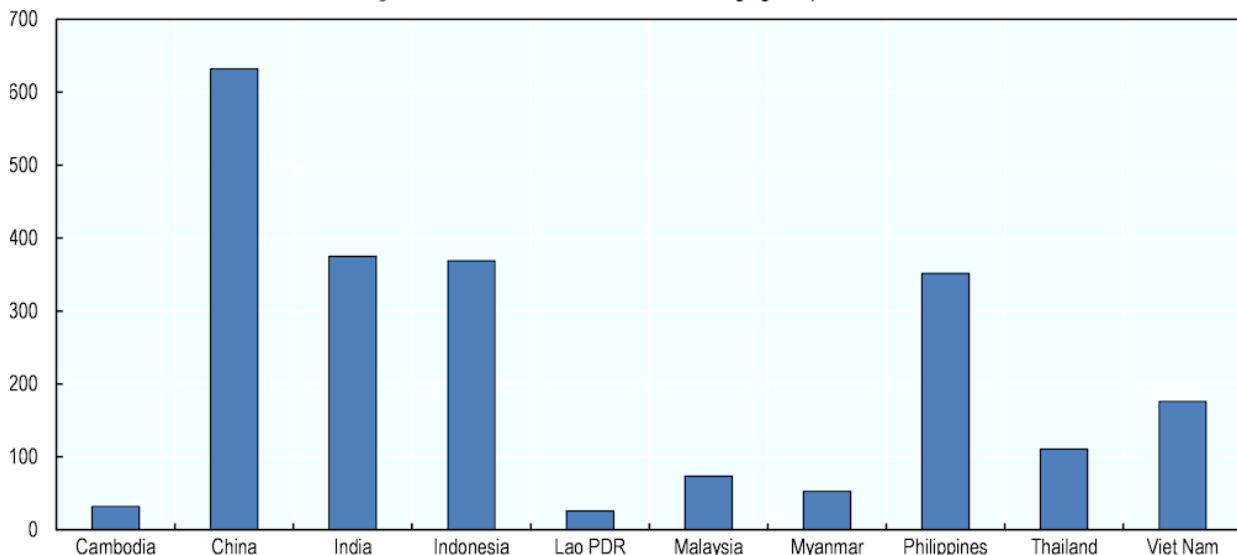

Note: The chart shows total credit to non-financial corporations and total credit to households during 2023 Q1-Q3 and 2008 Q1-Q3.

Source: BIS.

รูปที่ 2.1 แสดงจำนวนครั้งของการเกิดภัยพิบัติในภูมิภาคเอเชียเกิดใหม่ ตั้งแต่ปี 2000-2023

Figure 2.1. Total disaster occurrences in Emerging Asia, 2000-23

Note: The figure only includes disasters with available data.

Disasters include drought, earthquake, extreme temperature, flood, glacial lake outburst flood, mass movement (dry, wet), storm, volcanic activity, and wildfire.

Source: Data from the EM-DAT database (CRED, n.d.[1]), EM-DAT, The International Disaster Database, <https://www.emdat.be/>.